ביה שיעור מרעת ושבחת לחייבי ואפ"ה לא שקיל אם הסביתו יתומים *כדפרש כשבשלו אפותיקי ואשטייל קמא דהוה מצי מ"ל דמסיק בה שיעור מרעת יב) הא דלא מסיק בה מלי לאקמויי מ"כ הך יתומים אמרו אם הסבתו במלי טוקי לה לי דמסיק אפילו הסביתו יתומים שקיל ואי דלא מסיק אפי' הסביתו אביהם יג) הא לא שקיל אלא לאקמי הא היא שטייל אהא סוגיא דיתומים אומרים אם הסבתו אלא לאקמויי דשמואל דשמואל דאיתא נמי בפ"ק דב"מ (דף יוי) ובהגוזל קמא (ב"קלה:): **לאיתויי** שבחא דממילא דמורה והוו שובלי כו' כרבנן אמרי מתני' דפליגי רבי ובנן (י) יד) נבי בכור אם טוטל בשבח אם לא ומסיק התם טו) ובחפורה והוי שובלי שלפופי והוו תמרי פליגי והתם נמי קאמר רבא דאסור לעשות כדברי רבי:

בכור לתת לו פי שנים מתנה קרייה רחמנא · תימה בפרק שני דיבמות (דף כד:) דמסיק נבי יבם אלא בכור דקרייה רחמנא למאי הלכתא לגריעותא דאיש בראוי כבכורה כמוחזק אמאי לא קאמר טז) להשיבותא דאיש מוחזק ביובל "בכורה" לומר דפליגי הכא דאמר ר' אלעזר דאיש הכא דאמר ר' יוחנן אמר רבי יוחנן בכור שני פיטרי בפ"ק דבכורות (דף מו:) דאמר מאלה יורשין ומה שמקשה ר"מ היאך מליט ידיו ורגליו בבית המדרש דקי"ל כרבי יוחנן דלקוחות הן וכרים לקיש דקנין פירות לאו דקנין הגוף וא"כ לא מקבחת יח) לך דמייתי ביכורים אלא חד בר חד עד יהושע בן נון הכל פיטרשמי בפ"המובל (ב"קפח: ד"ה הכי) *(ובפ' ביכורים) (קו) ויש לפרש דאמר"ג דאיש ליה לקוחות הן וכל הכהן נמי דאיש להו אין ברירה לא אמרו דמחזירין ביובל רק רבי יוחנן לבדו ודוקא על ר' יוחנן דייק בסוף הגולה (ניסין דף מח:) היאך מלא ידיו ורגליו *דהכי חוזרים ביובל בכך אבל כולהו אחריני סברי יט) אע"ג דלקוחות הן דאין ברירה מכר הוא דאמר רחמנא דליהדר ביובל ירושה ומתנה לא דאמר לעיל וכדאמר נמי לקמן בפרק בתרא (דף טו:) דאע"ג דא"ר יוחנן דאפילו חלקו ט' כנגד ט' ו' כנגד ו' אין אומרים כ) הוא חלקו המגיעו מעטה דאמר לכך אפ"ה אצריך לאמוטי דלקוחות הוו ומחזירים ביובל דסלקא אדעתין דאין כא) חוזר מעטה דפרישים אי נמי אפילו כל חלוקת ירושה מחלוקת יהושע דאמר בית טוחלין (ג"ב דף קיט:) דירושה היא להם מחבוטיהם ואפ"ה מודה בה ר' יוחנן דלא חזרה ביובל דקאמר חד בר חד עד יהושע בן נון דסברא הוא דלא חזרה כיון שחלקו על פי נביאים ובאורים ותומים ובגזירת הכתוב ובהך סברא פליגי שאר אמוראי על רבי יוחנן כב) וניחא השתא הא דפריך הכא רב אושעיא על רבי יוחנן ממתניתין דתקני ואלו אין חוזרין ביובל הבכורה ואיכא כג) אמוראי דאיש ליה לקוחות הן ואין ברירה ולא פריך עליהו אלא דווקא על רבי יוחנן משום דאמר חוזרין וא"ת מאי קשה לרבי מאיר קתני לה למתני' דאיש ליה ברירה כד) נבי לוקח יין מבין הכוריים (תוספתא דמאי פ"ג מ"ד) וי"ל דחכמים נמי לא פליגי עליה בבכור אלא ר"מ ועוד דאמר"ג דאיש ליה ברירה היכא דמבכר הספק ע"פ תמלו דאמר אין ליה בעלמא שיש לאחר לגזל (דף מח: ד"ה דכולי): **קרי** רב חמא עליה דרב ששת עוכה חכמה עם נחלה· רב ששת בעל בריתות הוה כדאמר בפ' הדר' פגם עוכה חכמה מימרא דרבין א"ר יוחנן עם נחלה קבלות הרבה שהיו לו שעיות כה) בבריתא: **ביאין** בני המשפחה וקובבין אותו בעל כרחו משום דאי משום כפרה נפקא מינה דאמר לא תקבריניה דאי משום בזיונא לאו כל כמינה ואיכא לאמר הכא דלא קאמר הכא דלא ליקבריהו כלל אלא זוי אכמהו למקבר קברו כו) ודרכו וכן מהתם דכתובות (דף מח:) נמי איכא למיפשט מינה דקאמר אל תקבריהו מכלל דאי אמר אל תקבריהו אלא מתכוין להגיל עצמו על הגיבור ולהעשיר את בניו: הדרן עלך יש בכור

*) (מתניתין)

לאיתויי שבחא דממילא (ג) הפורה ג) והוו שובלי, שלפופי והוו תמרי: ולא בראוי כבמוחזק: לאיתויי נבסי דאבא אבא: **מתני'** (ב) ואלו שאין חוזרין ביובל *הבכורה יורש את אשתו והמייבם את אשת אחיו והמתנה דברי ר"מ וחכמים אומרים דמתנה כמכר, רבי אלעזר אומר כולם חוזרין ביובל *רבי יוחנן בן ברוקה אומר ב) (ג) (אף) היורש את אשתו יחזיר לבני משפחה וינכה (ד) (מהן) (את) הדמים: **גמ'** מאי טעמא דרבי מאיר? מכר הוא דאמר רחמנא ליהדר ביובל, מתנה ירושה לא, והני (ה) ג) מירושה ירושה, דמתנה מתנה, בכור לתת לו פי שנים מתנה קרייה רחמנא: והיורש את אשתו: *ירושת הבעל דאורייתא: *והמייבם את אשת אחיו: בכור קרייה רחמנא: וחכמים אומרים מתנה כמכר: מאי טעמייהו דרבנן *תשובי *לרבות את המתנה, והני כולהו ירושה נינהו, בכור אמר קרא לתת לו פי שנים מקיש חלק בכורה לחלק פשוט מה חלק פשוט ירושה אף חלק בכורה ירושה: רבי אלעזר אומר כולם חוזרים ביובל: סבר לה כרבנן דאמרי תשובי לרבות את המתנה והני כולהו מתנה נינהו: בכור לתת לו פי שנים מתנה קרייה רחמנא, והיורש את אשתו *ירושת הבעל דרבנן, והמייבם את אשת אחיו בכור קרייה רחמנא. *אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן "האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל מותיב רב הושעיא ואלו שאין חוזרין ביובל הבכורה אמר ליה ר' אלעזר מאי אין חוזרין "אין חוזרין" לבטלה מתקיף לה רב ששת מכלל דמאן דאמר חוזרין, חוזרין לבטלה קאמר קרי ד) חמא עליה דרב ששת *טוכה חכמה עם נחלה ולא שמיע (*להו) הא דכי אתי רבין אמר רבי יוחנן ואמרי לה ה) ר' אלעזר אמר משום רבי אלעזר בן שמוע מאי חוזרין חוזרין לבטלה: בר"ן ברוקה אומר (אף) היורש את אשתו יחזיר לבני וכו': *מאי קסבר אי קסבר ירושת הבעל דאורייתא אמאי יחזיר לבני משפחה, ואי קסבר ירושת הבעל דרבנן, דמים מאי עבידתייהו? לעולם קסבר ירושת הבעל דאורייתא, והכא במאי עסקינן כגון שהורישתו אשתו בית הקברות ומשום פגם משפחה אמר רבנן לשקול דמי וליהדר וכדתניא *המוכר "קברו ודרך קברו מקום מעמדו ובית הספדו באים בני משפחה וקוברים אותו בעל כרחו" משום פגם משפחה ומאי "ינכה להם מן הדמים" דמי קבר אשתו:

הדרן עלך יש בכור

(ד) נבי דממילא כגון תפורה: (ה) שם במסכת אלו אמרים כל"ל ואות ו' ממתק: (ו) שם אומר פיוקים כל"ל ומיכה לף ממתק: (ז) שם וינכה לכסף מן הדמים: (ח) נבי: ומי דיוסף: (ט) רש"י ד"ה לו בלופוי וכו': ס"ל כי לין: (י) ד"ה נבסי וכו' ומ"ל דכמוחזק דמו קמ"ל: (יא) ד"ה המייבם וכו' ואיש מחזיר לאחר אחיו ביובל: (יב) ד"ה מוכס כי' הא דתנין לא הוה: (יג) תוס' ד"ה לאיתויי וכו' דפליגי ר' וכנגן כפ' ים מתלין דף קכד נבי בכור וכו' ומסיק הכא דבפסולת:

ג"ב קלפ.

מאמר ל"ק

הגהות הב"ח

(ה) נבי' דממילא כגון תפורה: (ב) שם במסכת אלו אמרים כל"ל ואות ו' ממתק: (ג) שם אומר פיוקים כל"ל ומיכה לף ממתק: (ד) שם וינכה לכסף מן הדמים: (ה) נבי' ומי דיוסף: (ו) רש"י ד"ה לו בלופוי וכו': ס"ל כי לין: (ז) ד"ה נבסי וכו' ומ"ל דכמוחזק דמו קמ"ל: (ח) ד"ה המייבם וכו' ואיש מחזיר לאחר אחיו ביובל: (ט) ד"ה מוכס כי' הא דתנין לא הוה: (י) תוס' ד"ה לאיתויי וכו' דפליגי ר' וכנגן כפ' ים מתלין דף קכד נבי בכור וכו' ומסיק הכא דבפסולת:

ג"ל קיט: ד"ה לבטלה. ג"ל ד"ה לבטלה. ג"ל ד"ה לבטלה. ג"ל